

Færrest resistente bakterier i økosvin

Midt i Ugen nr. 202 23. november 2011
Af FoodDTU

Analyser, foretaget i forbindelse med et ph.d.-projekt fra DTU Fødevarerinstitutionen viser, at der er fire gange så stor forekomst af tetracyclinresistente bakterier i konventionelle svin som i økologiske svin. Forskerne mener først og fremmest, at det kan skyldes forskelle i reglerne for medicinering og forskellene på management i besætningerne.

Analyserne blev præsenteret på den Europæiske Antibiotikadag, hvor forskere fra DTU Fødevarerinstitutionen, DTU Veterinærinstitutionen, Statens Serum Institut og Lægemiddelstyrelsen også præsenterede konklusionerne fra DANMAP 2010. Her viser der sig et generelt fald i antibiotikaforbruget hos husdyr – men en stigning i forbruget hos mennesker.

Størst forskel i resistensforekomst mellem økologisk og konventionel produktion

”Undersøgelserne af de resistente bakterier i tarmen fra raske slagtesvin viste en tydelig forskel på forekomsten af resistente bakterier i økologiske svin og i konventionelle svin”, sagde ph.d.-studerende Tina Struve fra DTU Fødevarerinstitutionen. Tina Struve står bag undersøgelsen, der viser sandsynligheden for at finde tetracyclin-resistente bakterier i tarmprøver fra henholdsvis økologisk producerede svin, konventionelle svin og svin fra friland. ”Vi kunne til gengæld ikke finde en statistisk betydningsfuld forskel mellem de konventionelle svin og frilandssvinene”.

I konventionelle svin er forekomsten af tetracyclin-resistente bakterier 32 % mens den i de økologiske er 8 %. I frilandssvin er forekomsten af tetracyclin resistente bakterier 25 % og dermed mere end tre gange så stor som i de økologiske.

Forskelle i produktionsmetoder

Forskerne har i forbindelse med QUALYSAFE-projektet analyseret prøver fra 9 forskellige slagterier og derefter sammenkørt data fra disse analyser med data fra VETSTAT, som er et register over forbruget af receptpligtig medicin til husdyr. ”Det gav os mulighed for at sammenholde resistensforekomsten med produktionsformen og med medicinforbruget”, forklarede Tina Struve. Hun peger på, at forbruget af antibiotika i de tre typer af besætninger er vidt forskellig: ”I de konventionelle besætninger og i frilandsbesætningerne bruger man oftere tetracyclin end i de økologiske – og når man bruger det, bruger man i gennemsnit mere pr. produceret svin”.

Men også andre forhold kan, ifølge Tina Struve, have betydning for det samlede antibiotikaforbrug. ”Hos de økologiske svineproducenter går smågrisene for eksempel længere hos soen, end de gør hos de konventionelle og frilandsproducenterne”, siger hun. ”Samtidig er der krav om, at grisene har adgang til grovfoder – og tilsammen kan de to faktorer muligvis være med til at give svinene en mere stabil tarmflora og styrke deres immunforsvar”. Tina Struve understreger dog, at det bør sikres at der ikke er tale om en underbehandling af dyrene i den økologiske produktion – og at det eksempelvis kan forekomme, at syge dyr bliver fjernet fra den økologiske besætning og i stedet opdrættes konventionelt. ”Det er forhold, der på nuværende tidspunkt ikke er belyst, og som bør undersøges i fremtiden”, afslutter Tina Struve.

’Gult Kort’ virker: Mindre antibiotika i husdyrproduktionen

Mens forbruget af antibiotika hos mennesker er i stigning, ser man generelt et lavere forbrug af antibiotika i husdyrproduktionen, læd hovedkonklusionerne i årets DANMAP-rapport. Faldet i antibiotikaforbrug i husdyrproduktionen kan især tilskrives et lavere forbrug i svinesektoren – og her mener forskerne, at det især er ’Gult kort’-ordningen der har haft en effekt. ’Gult Kort’-ordningen blev indført af Fødevarestyrelsen for at stoppe stigningen i landbrugets forbrug af antibiotika.

I juli 2010 modtog de danske svineproducenter med det højeste forbrug et introduktionsbrev om ordningen. Ordningen betyder blandt andet, at svineproducenter med et antibiotikaforbrug, der ligger over de fastsatte grænseværdier, bliver pålagt dyrlægekontrol og selv skal betale for ekstra rådgivning om diagnostik, behandling og management i besætningen. Endvidere har industrien indført et 2-årigt frivilligt stop for brugen af antibiotikummet cephalosporin, som har været næsten 100 % effektivt siden 1. juli 2010.

Det tidlige sammenfald med annonceringen af ordningen i juli 2010 tyder på, at det er ”’Gult kort’-ordningen, der har haft en markant virkning på antibiotikaforbruget”, sagde seniorforsker Vibeke Frøkjær Jensen, DTU Fødevareinstituttet. ”Vi har især set et fald i forbruget af antibiotika til mave- og tarmsygdomme, mens der ikke er sket ændringer i forbruget af antibiotika til åndedrætslidelser eller til lidelser i nervesystemet og huden”.

”Forbruget af antibiotika i 2010 er faldet til samme niveau som i 2008, men da forbruget steg i første halvår 2010, er det egentlige fald efter ’Gult kort’ endnu større”, forklarede Vibeke Frøkjær Jensen, ”og det ser ud til, at virkningen af ’Gult Kort’-ordningen er fortsat i første kvartal af 2011, med ca. 24 % fald i forhold til første kvartal i 2009”. Dette svarer til niveauet omkring 2003-2004.

Femten år med DANMAP

DANMAP-samarbejdet kunne i forbindelse med Europæisk Antibiotikadag fejre sit 15-års jubilæum, og det blev blandt andet markeret af Astrid Krag, Minister for Forebyggelse og Sundhed. Hun sagde blandt andet, at DANMAP har været et forbillede for overvågningen af antibiotikaforbruget i hele EU, og at det skal udnyttes i Danmarks kommende formandskab for EU. Astrid Krag vil arbejde for at antibiotikaforbruget fremover kommer til at følge ’antibiotikaens ABC’: A for alternativer, B for begrænsning og C for centrale beslutninger på baggrund af relevant diagnostik og evidens.